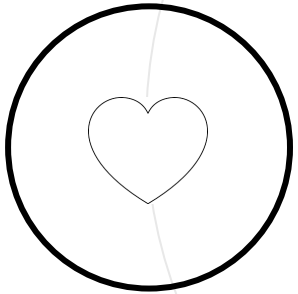

De actualiteit ontcijferd

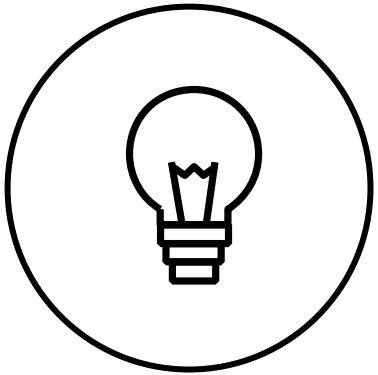
Gereedschappen voor het leren analyseren van actuele vraagstukken

Uitgangspositie

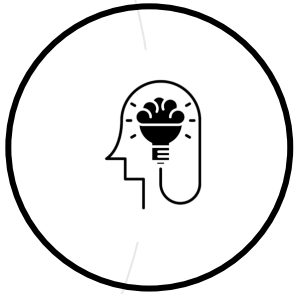
Context

Wat voel ik bij deze actualiteit?
Wat weet ik al en wat nog niet?
Welke conclusies trek ik?

Concept

Leren analyseren van de actualiteit: werken met vakinhoudelijke en methodologsiche begrippen en concepten, vergelijken van perspectieven

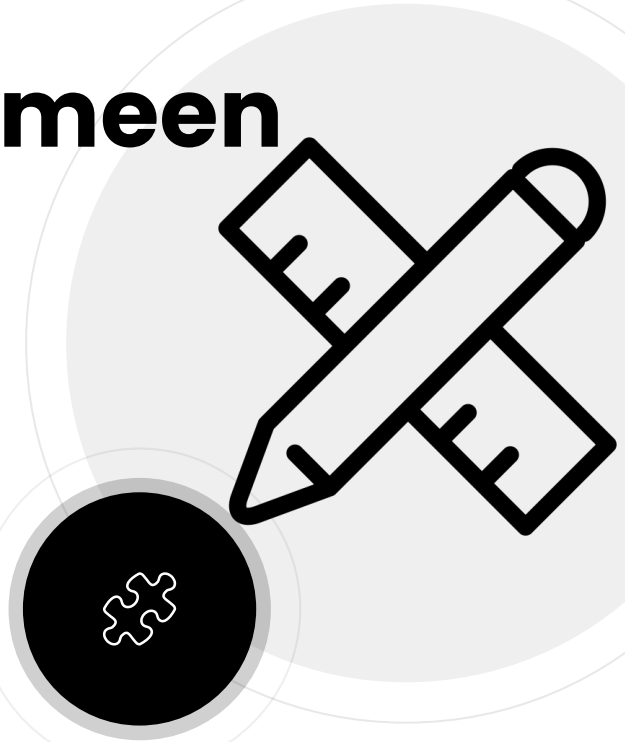
Context

Zijn mijn preconcepties veranderd? Of versterkt?

Ontwerpprincipes algemeen

Ontwerpprincipe 1: Expliciete instructie ingebed in betekenisvolle taken (bv. onderzoekend of samenwerkend leren) gericht op progressiemodel / veel voorkomende naieve redeneerwijzen

Ontwerpprincipe 2: Externaliseren / visualiseren: werken met schema's

Ontwerpprincipes specifiek

- ✓ Analyseren actualiteit is complex en moeilijk; **afbakening** is noodzakelijk (hier: focus op cijfers in actualiteit)
- ✓ Leerlingen leren door **verwondering** en betekenisvolle contexten
- ✓ Eerst **preconcepties** leerlingen blootleggen, dan analyse actualiteit en weer terug naar preconcepties (CCC-benadering)
- ✓ Leerlingen leren door te **vergelijken**; maar vergelijken moeten ze ook leren ☺
- ✓ **Context**: van emotioneel minder geladen naar meer geladen; en van simpel naar complex
- ✓ Opdrachten zijn **cumulatief;** in de eindopdracht moeten leerlingen opgedane vaardigheden en kennis zelf toepassen
- ✓ Leerlingen formuleren **vuistregels** na elk lesonderdeel
- ✓ Er zit **niveauverschil** in de opdrachten en dit is ook inzichtelijk gemaakt voor leerlingen 🌶️🌶️🔥

Etnisch profileren: 40% agenten

Wat vind je hiervan?

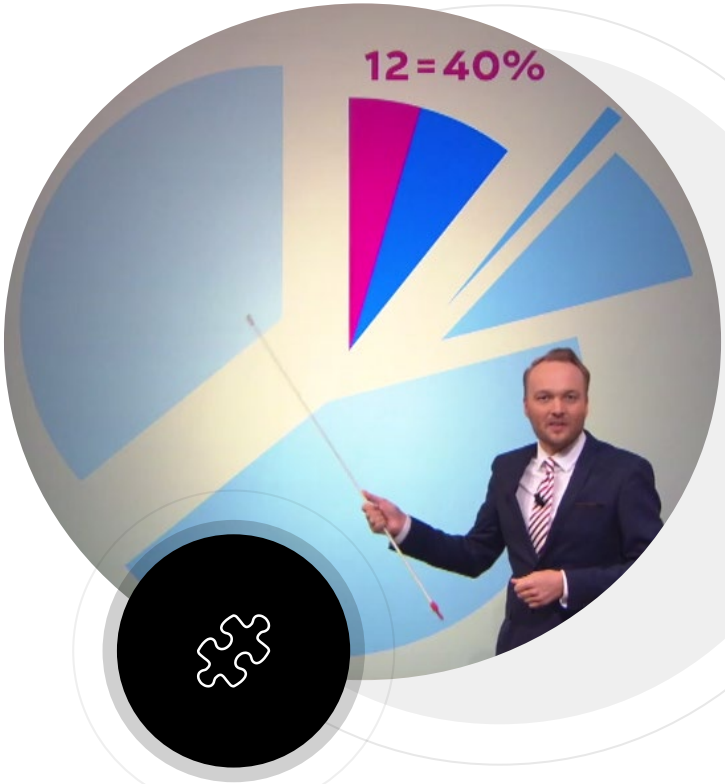
Wat voel je hierbij?

Welke conclusies trek je?

Etnisch profileren: 40% agenten!?

Fragment Zondag met Lubach:

Welke denkstappen zet Arjen Lubach?

MAATSCHAPPIJ-
WETENSCHAPPEN

Het aantal aanvallen door haaien is in 30 jaar tijd meer dan verviervoudigd

Welke gevoel roept dit op?

Context: van emotioneel minder geladen naar meer geladen; van simpel naar complex

Hulpvragen: hoe zijn de cijfers gepresenteerd?
Gaat het om absolute of relatieve getallen?
Verandert dan het beeld / probleem?

Absoluut vs. relatief

Jaartal	Absolute cijfers: Aantal haaienaanvallen in Australië	Aantal inwoners in Australië	Kans om door een haai aangevallen te worden in Australië	Aantal mensen wereldwijd	Kans om door een haai aangevallen te worden wereldwijd
2010		22 miljoen		6,93 miljard	
2013		23 miljoen		7,12 miljard	
2019		24 miljoen		7,67 miljard	

Schematiseren

Leerlingen leren door te **vergelijken**; maar vergelijken moeten ze ook leren ☺

4600 delicten asielzoekers

Welke gevoel roept deze krantenkop bij je op?

Hulpvragen: hoe zijn de cijfers gepresenteerd? Gaat het om één cijfer? Plaats het in de context. Vergelijk het met andere plaatsen / groepen en in de tijd.

Vergelijken met cijfers

Absoluut

2015: AZC: 4600 incidenten

Relatief

2015: AZC 2,2%; NL: 1,1%

2010: AZC 5,0%; NL: 1,7%

2005: AZC 6,5%; NL: 1,9%

Externaliseren / visualiseren
Complexere context, zelfde vaardigheid
Vergelijken van groepen

766.638?

Geregistreerde misdrijven in 2018

119?

Moorden in 2018 in Nederland. Dat is veel… toch?

1% of 99%

Uitzondering of trend?

Vergelijking andere landen

Tabel 5: Vergelijking slachtoffers moord- en doodslag

1. Land	2. Jaartal	3. Aantal moorden absoluut	4. Aantal moorden per 100.000 inwoners	5. % moorden van alle overledenen	6. Machts-afstand	7. Masculini-teit	8. Ongelijk-heid (GINI)	9. Democra-tie (Freedom-House)
Nederland	2017	159	0,9	0,11%	38	14	28,5	99
	2000	253	1,6	0,18%				
	1990	208	1,4	0,16%				
Verenigde Staten	2017	19.867	6,1	0,7%	40	62	41,1 (2016)	86
	2000	19.471	6,9	0,8%				
	1990	24.759	9,9	1,17%				
Noorwegen	2017	37	0,7	0,09%	31	8	27 (2017)	100
	2000	37	1,2	0,12%				
	1990	63	1,5	0,14%				
Venezuela	2017	15.318	47,9	8,54%	81	73	48,9 (2006)	16
	2000	8.643	35,5	7,63%				
	1990	3.058	15,4	3,18%				
Japan	2017	780	0,6	0,05%	?	?	?	?
	2000	1.141	0,9	0,12%				
	1990	1.235	1,0	0,15%				

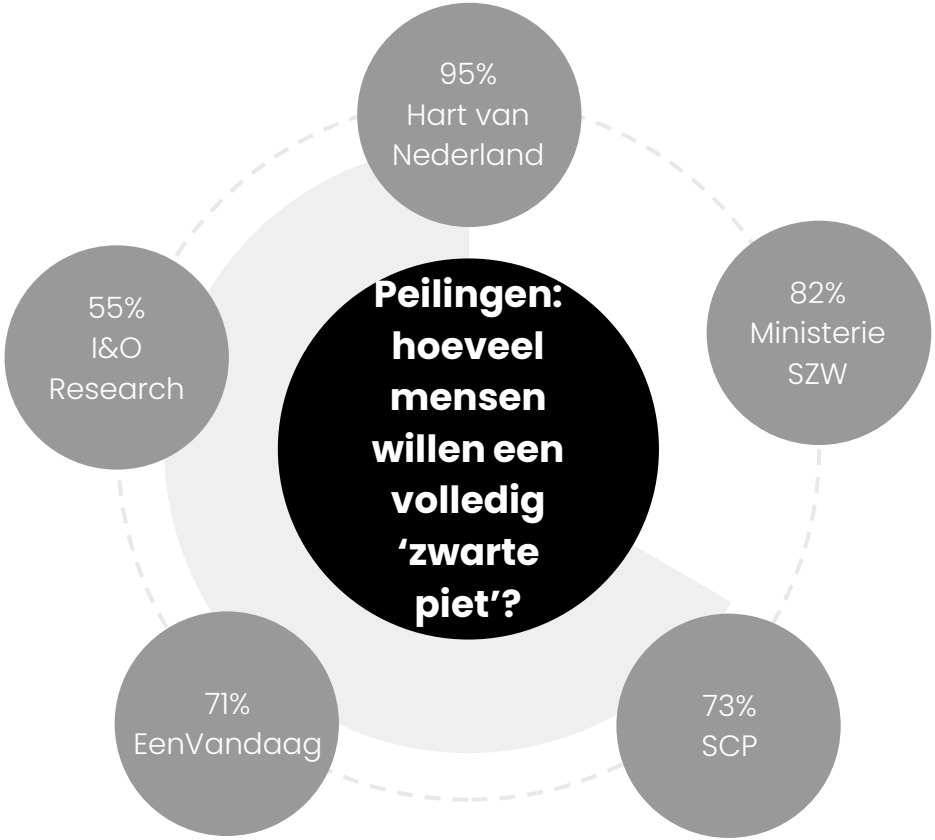
1. Verband masculiniteit en aantal moorden? Verklaring?

2. Verband ongelijkheid (GINI) en aantal moorden? Verklaring?

3. Leg uit waarom je, op basis van de gegevens in tabel 5, hier nog niet te ‘stevige’ conclusies aan kunt verbinden (en je dus enige mate van voorzichtigheid moet inbouwen).

4. Welke vuistregels voor het analyseren van de actualiteit kun je uit lesonderdeel ?

Peilingen:
welke meting is betrouwbaar?

Checklist voor peilingen (CBS, 2012)

1. Is duidelijk wie de **opdrachtgever** en/of **financier** van het onderzoek is?
Ja: Ga door naar 2.
Nee: Let op! Er bestaat een risico dat de objectiviteit van het onderzoek niet is gegarandeerd.

2. Is er een **onderzoeksverantwoording** waarin precies staat aangegeven hoe het onderzoek is opgezet en uit- gevoerd?

3. Is duidelijk wat de **doelpopulatie** is? Dit is de groep die is onderzocht en waarop de conclusies van het onderzoek betrekking hebben.

4. Hoe zit het met de **kwaliteit** van de **vragenlijst**?

5. Hoe is de **steekproef** getrokken? Is de steekproef geloot met een kanssteekproef waarin elke persoon in de doel- groep een positieve kans had om in de steekproef te komen? Die kansen moeten bij voorkeur gelijk zijn. In ieder geval moeten de kansen altijd kunnen worden berekend.

6. Is de omvang van de gerealiseerde steekproef vermeld? Het gaat hier om het **aantal respondenten.**

7. Is het **percentage respons** voldoende hoog, zeg hoger dan 50%?

8. Is een **correctie** (weging) uitgevoerd voor de opgetreden non-respons?

9. Worden **onzekerheidsmarges** in de uitkomsten vermeld? Dit is de afwijking die wordt veroorzaakt doordat niet iedereen in de steekproef zit, maar slechts een selectie.

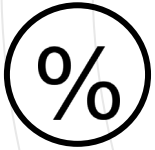
WAT VOEL JE BIJ DE CIJFERS?

WAT WEET JE VAN DE CIJEFRS ACTUALITEIT?

WIE BRENGT HET CIJFER? WELK FRAME?

ABSOLUTE VERSUS RELATIEVE CIJFERS

IN PERSPECTIEF PLAATSEN: VERGELIJK!

ANDER GEVOEL?

K

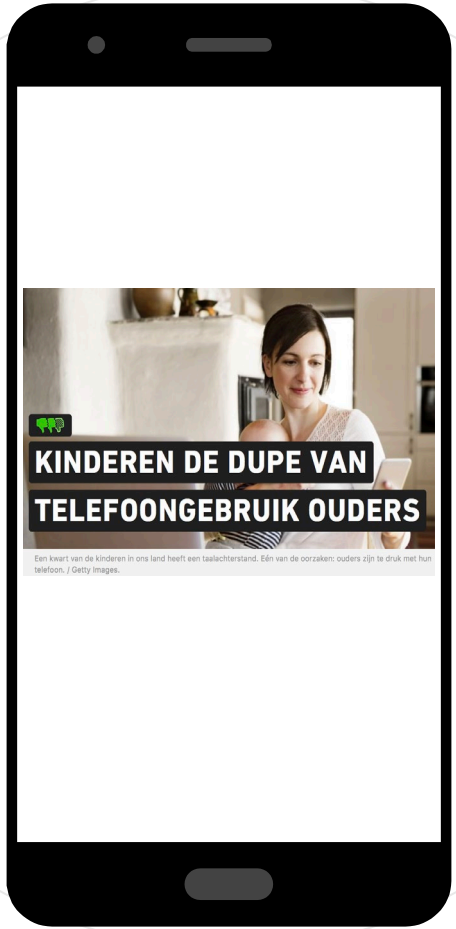
I

J

K

W I J Z E R

25%van de kinderen heeft taalachterstand

Concluderen met cijfers

Welke conclusies kun je trekken op basis van het krantenartikel in de Metro en het Parool?

Bekijk nu het onderzoeksrapport.

Nuanceer de conclusies uit de krantenartikelen.

Schrijf een **opiniestuk** aan de betreffende krant waarin je de eventuele fouten blootlegt.

Maar *hoe* doe je dat? Pas de checklist toe.

Checklist: de actualiteit ontcijferd

1. Wat voel ik bij dit cijfer?

2. Wie brengt het cijfer?

3. Wat zegt het cijfer?

4. Gaat het om een relatief of absoluut cijfer?

5. Gaat het cijfer om een peiling over een actuele gebeurtenis? Zie de checklist van CBS.

6. Heb je het cijfer al vergeleken met andere plaatsen en / of andere landen?

7. In hoeverre is het cijfer veranderd in de tijd? Is het groter geworden of juist kleiner?

8. Gaat het om de uitzondering of om de norm? Afwijking of trend?

9. Hoe zijn de cijfers gepresenteerd?

10. Welke conclusies kun je trekken met de cijfers? En welke niet omdat er informatie ontbreekt?

'Eerst maar even goed kijken naar de feiten voordat je conclusies trekt', Tom Postmes, hoogleraar sociale psychologie RUG, nav de rellen in Duindorp.

Voorbeeld eindopdracht

‘.....Nu wil ik terugverwijzen naar het onderzoek door de Hema Foundation. De enige inkijk in het onderzoek die de organisatie geeft is dat er gevraagd is naar de mening van ouders over hun eigen smartphonegebruik en de tijd waarin de aandacht naar de kinderen gaat.

Is het op basis van de minimale informatie die gegeven wordt reëel om te concluderen dat het smartphonegebruik van ouders leidt tot taalachterstand bij kinderen? Het onderwerp taalachterstand komt namelijk niet aan bod in dit onderzoek. Hiermee zeg ik absoluut niet dat deze stelling onjuist is, zoals te zien is zijn er vele deskundigen die deze gedachte ondersteunen. Het is slechts een kritische noot naar de Hema Foundation die niet genoeg informatie ter beschikking heeft gesteld.”

Voorbeeld eindopdracht

‘Beste medewerkers van NOS,

Ik mail u over jullie artikel “seksuele intimidatie wijdverbreid onder artsen en assistenten” waarin jullie het hebben over een enquête over seksuele intimidatie die genomen is door Medisch Contact. In dit onderzoek zitten namelijk een aantal fouten. Het gaat hier om de validiteit, de betrouwbaarheid en de representativiteit van het onderzoek

Ten eerste wil ik het hebben over de hoeveelheid respondenten en de respondenten zelf van de enquête….

Ook is seksuele intimidatie een onderwerp waar sommige slachtoffers het moeilijk vinden om over te praten. Hierdoor is er een kans dat de respondenten bijvoorbeeld hebben geantwoord dat ze nooit met seksuele intimidatie te maken hebben gehad ook al hebben ze dat wel.

De vragenlijst die gebruikt is voor het onderzoek is niet te zien in de enquête. Het is daardoor erg moeilijk te beoordelen of het onderzoek wel valide is of niet. Je kijkt bij validiteit namelijk vooral naar de vragen en de kwaliteit daarvan.

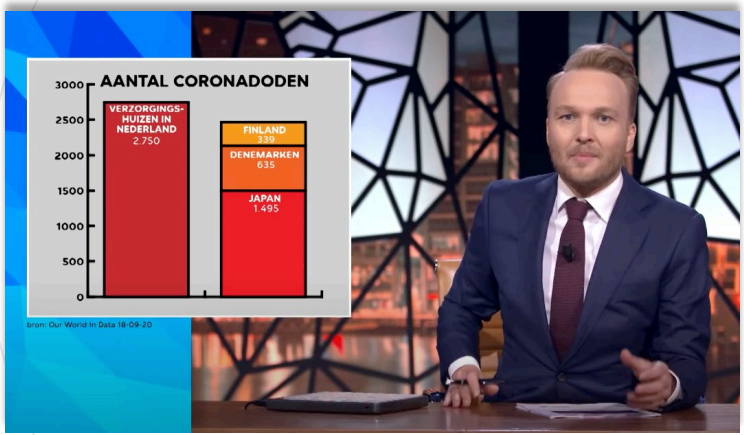
In het onderzoek is er geen correctie uitgevoerd op de non-respons. Dit is niet goed omdat er hierdoor geen rekening wordt gehouden met de mensen die wel met de steekproef mee hebben gedaan maar de enquête niet hebben ingevuld. Dit zorgt ervoor dat de cijfers niet klopper. Het onderzoek is hierdoor niet betrouwbaar.

Ook is de onzekerheidsmarge niet vermeld. Dit is niet goed omdat ….

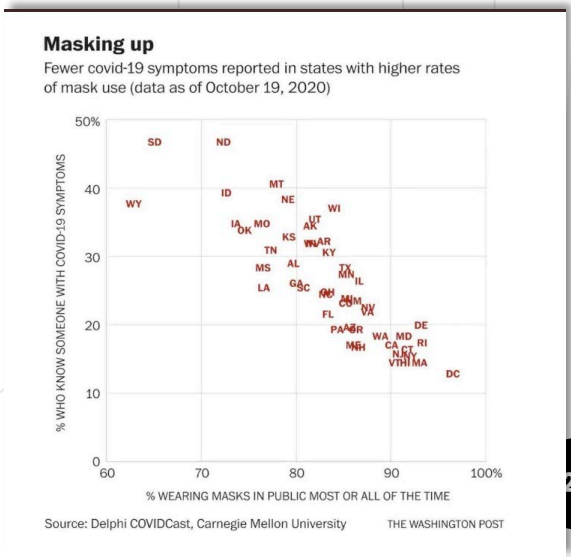

Nieuwe contexten? Ontwikkeling aanvullend lesmateriaal?

MAATSCHAPPIJ-
WETENSCHAPPEN